

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžk/9/2016
Identifikačné číslo spisu: 4015200351
Dátum vydania rozhodnutia: 24.10.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Benczová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4015200351.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Benczovej a členov senátu JUDr. Jozefa Hargaša a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v právnej veci žalobcu: Občianske združenie Te Ügyed Kör, IČO: 42 049 806, so sídlom Mederčská 21/7, Komárno, zastúpený: JUDr. Tamás Puskás, advokát, so sídlom Alžbetínske nám. 1203, Dunajská Streda, proti žalovanému: Pamiatkový úrad Slovenskej republiky, so sídlom Cesta na Červený most 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. PUSR-2015/2457-2/6640/3/NEM zo dňa 29. januára 2015, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/67/2015-60 zo dňa 09. decembra 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/67/2015-60 zo dňa 09. decembra 2015 potvrdzuje.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Nitre (ďalej aj ako „krajský súd“) podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 29. januára 2015 č. k. PUSR-2015/2457-2/6640/3/NEM, ktorým ten zrušil rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu Nitra (ďalej aj ako „KPÚ Nitra“ alebo „prvostupňový orgán“) č. KPÚNR-2014/4573-8/66742/THT zo dňa 16. októbra 2014 a podľa § 30 ods. 1 písm. e/ Správneho poriadku zastavil konanie o zámere úpravy nehnuteľnosti, nachádzajúcej sa na A. ulici v E., parc. č. XXX, k. ú. E., v pamiatkovom území Pamiatková zóna Komárno, v rozsahu umiestnenia pamätného stĺpa s betónovým základom.

Prvostupňovým rozhodnutím č. KPÚNR-2014/4573-8/66742/THT zo dňa 16. októbra 2014 Krajský pamiatkový úrad Nitra zastavil podľa § 30 ods. 1 písm. d/ Správneho poriadku konanie vo veci zámeru úpravy nehnuteľnosti na A. ulici v E., parc. č. XXX, k. ú. E., v pamiatkovom území Pamiatková zóna Komárno, v rozsahu umiestnenia pamätného stĺpa na podstavci s betónovým základom, začaté dňa 12.

apríla 2010 na základe žiadosti žalobcu.

II.

Napadnuté rozhodnutie bolo vydané v správnom konaní začatom na základe žiadosti žalobcu zo dňa 12. apríla 2010, ktorou žiadal o vydanie záväzného stanoviska k umiestneniu „pamätného stĺpa“ na pozemku parc. č. XXX (vo vlastníctve Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku - Cirkevný zbor Komárno), kat. úz. E., ktorá nehnuteľnosť sa nachádza na území Pamiatkovej zóny Komárno, ktorá je súčasťou pamiatkového fondu, teda národnej kultúrnej pamiatky „Kolégium“, evidovanej v ústrednom zozname pamiatkového fondu pod č. 2101. Táto žiadosť nezodpovedala zákonu č. 49/2002 Z.z. a bola nejasná (stavbu sám žalobca označil ako „pamätný stĺp“, objekt bližšie nešpecifikoval, ani neopísal akú pamiatku jeho realizovaním chce žalobca pripomínať, pokiaľ ju chce osadiť v Pamiatkovej zóne mesta Komárno a nie je ani vlastníkom pozemku). KPÚ Nitra vydal podľa § 32 ods. 12 pamiatkového zákona záväzné stanovisko dňa 14. apríla 2010 pod č. NR-10/663-20/5745/Du, ktorým súhlasil s umiestnením pamätného stĺpa, hoci príslušný stavebný úrad nezačal stavebné konanie na žiadosť žalobcu. Mesto Komárno, ako príslušný stavebný úrad, až oznámením zo dňa 17. mája 2010 začalo stavebné konanie spojené s územným konaním vo veci žiadosti žalobcu o vydanie stavebného povolenia na stavbu „Osadenie pamätného stĺpa na pozemku p. č. XXX kat. úz. E.“. Mesto E. stavebné konanie zastavilo rozhodnutím zo dňa 26. júla 2010.

Žalovaný z titulu jeho kompetencie podľa § 10 ods. 2 písm. e) pamiatkového zákona (platného v čase rozhodovania) a po výkone prieskumu a zistení, že KPÚ Nitra neposúdil podanie žalobcu ako žiadosť o vydanie rozhodnutia k zámeru úpravy nehnuteľnosti v pamiatkovom území podľa § 32 ods. 5 a nasl. pamiatkového zákona, rozhodnutím č. PU-10/825-1/3068/Kúb zo dňa 26. mája 2010 zrušil záväzné stanovisko KPÚ Nitra, nakoľko podľa žiadosti a pripojenej technickej správy (umiestnenie tesaného - dreveného pamätného stĺpa, kotveného do betónového základu) išlo o zámer realizácie stavby v Pamiatkovej zóne mesta Komárno, nie už jej zrealizovanie.

Žalobca na výzvu prvostupňového orgánu doplnil žiadosť tak, že žiada o vydanie rozhodnutia o zmene novej stavby - pamätného stĺpa v pamiatkovom území v zmysle § 32 ods. 5, ods. 11 zákona č. 49/2002 Z.z. Týmto podaním svoju žiadosť doplnil i textom v jazyku maďarskom, ktorý nebol doložený úradným prekladom, bez zdôvodnenia, prečo má byť takýto dátum (1920. június 4) s textom básne v jazyku maďarskom umiestnený na predmetnom „pamätnom stĺpe“. KPÚ Nitra rozhodnutím č. NR-10/663-20/5745/Du zo dňa 24. júna 2010 rozhodol o neprípustnosti zámeru žalobcu na umiestnenie tesaného pamätného stĺpa na podstavci s betónovým základom podľa predloženého návrhu z dôvodu, že pôvodný návrh bol doplnený textom v rozpore s § 5 ods. 7 zákona o štátnom jazyku a pamätný stĺp je umiestnený v polohe vnímateľnej širokou verejnosťou, stal sa prvkom pamiatkovo chráneného interiéru Pamiatkovej zóny Komárno, ktorý je súčasťou národnej kultúrnej pamiatky „Kolégium“, evidovanej v ústrednom zozname pamiatkového fondu pod č. 2101, ktoré rozhodnutie žalovaný správny orgán potvrdil.

Pôvodné rozhodnutie žalovaného bolo predmetom súdneho prieskumu v konaní vedenom pod sp. zn. 11S/81/2012 v ktorom krajský súd rozsudkom dňa 30. apríla 2013 zrušil rozhodnutie žalovaného zo dňa 20. júla 2012 č. k. PÚ-12/919-2/6268/45/KUB podľa § 250j ods. 2 písm. c/ OSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom vyslovil záväzný právny názor, zaujal stanovisko k žiadosti žalobcu a vysvetlil i podstatu zákonnej úpravy žiadosti o zmenu úpravy nehnuteľnosti a žiadosti o vydanie záväzného stanoviska o zámere úpravy nehnuteľnosti v zmysle pamiatkového zákona. Taktiež usmernil správne orgány, že až po jasnej špecifikácii žiadosti, doloženia dokumentácie a listín v zmysle zákona, sa môže rozhodnúť o žiadosti, keďže pamiatkový zákon jednoznačne upravuje a rozlišuje rozhodovaciu činnosť Krajského pamiatkového úradu realizovanú formou rozhodnutia o zámere úpravy nehnuteľnosti v pamiatkovom území podľa § 32 ods. 5 (žiadosť žalobcu o zámere na umiestnenie pamätného stĺpa na území Pamiatkovej zóny v Komárne) a rozhodovaciu činnosť Krajského pamiatkového úradu realizovanú vydaním záväzného stanoviska o zámere úpravy nehnuteľnosti v chránenom pásme pre účely stavebného konania (§ 32 ods. 12).

Krajský súd jednoznačne v uvedenom rozsudku uviedol, že podľa výsledku konania a vykonaného

dokazovania správny orgán posúdi žiadosť a buď vo veci rozhodne v zmysle pamiatkového zákona alebo bude postupovať podľa § 30 Správneho poriadku, keďže v čase rozhodovania súdu zo spisu sa dalo usúdiť, že žalobca nedodrжал zákonný postup, či už podľa pamiatkového zákona alebo podľa stavebného zákona a čiastočne začal s realizáciou stavby (podľa fotodokumentácie stavba bola zakrytá), aj keď stavebné konanie bolo zastavené a nemal rozhodnutie pamiatkového úradu.

Na základe uvedeného rozsudku žalovaný rozhodnutím zo dňa 16. septembra 2013 č. PÚ-13/13609-4/5891114/68/KUB zrušil pôvodné rozhodnutie KPÚ Nitra č. NR10/663-20/5745/Du zo dňa 24. júna 2010 vo veci zámeru umiestnenia pamätného stĺpa na podstavci s betónovým základom na A. ulici, parc. č. XXX, v k. ú. E., začaté dňa 12. apríla 2010 na základe žiadosti žalobcu o vydanie záväzného stanoviska a vec vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie prvostupňovému orgánu.

Prvostupňový orgán riadiac sa právnym názorom v zrušujúcom rozhodnutí prípisom zo dňa 14. februára 2014 žalobcu vyzval na doplnenie žiadosti v lehote do 31. marca 2014. Žalobca cestou právneho zástupcu žiadosť doplnil dňa 27. marca 2014 a následne prvostupňový orgán nariadil ústne pojednávanie spojené s miestnou ohliadkou na deň 15. apríl 2014. Prvostupňový orgán na ústnom pojednávaní posúdil predloženú doplnenú dokumentáciu a zistil, že pamätný stĺp stojí v definitívnom vyhotovení na predmetnej nehnuteľnosti a žalobca svoj „zámer“ zrealizoval.

Právny zástupca žalobcu na ústnom pojednávaní požiadal správny orgán o predĺženie lehoty na doplnenie vyjadrenia k požiadavke vysvetlenia súvislostí a nadväzností objektu národnej kultúrnej pamiatky - Kolégium, evidovanej v ústrednom zozname Pamiatkového úradu pod č. 2101, na udalosti, ktoré má pamätný stĺp pripomínať (04. jún 1920) a zároveň požiadal o prerušenie konania do doby doručenia vyjadrenia. Prvostupňový orgán v zmysle § 19 ods. 3 Správneho poriadku žalobcu vyzval na doplnenie žiadosti do 30. septembra 2014, a to o vyjadrenie k požiadavke vysvetlenia súvislostí a nadväzností objektu národne kultúrnej pamiatky Kolégia na udalosti, ktoré má pamätný stĺp pripomínať a na predloženie záväzného stanoviska Ministerstva kultúry Slovenskej republiky vo veci posúdenia predloženého návrhu z hľadiska zákona č. 270/1995 Z.z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky (ďalej aj ako „zákon o štátnom jazyku“).

Prvostupňový orgán z tohto dôvodu konanie prerušil a žalobcu poučil, že ak do 30. septembra 2014 požadované doklady nepredloží, správne konanie bude zastavené. Žalobca v zmysle poučenia žiadosť vo veci zámeru umiestnenia pamätného stĺpa na podstavci s betónovým základom na predmetnej nehnuteľnosti v lehote určenej prvostupňovým orgánom nedoplnil, a preto prvostupňový orgán konanie v tejto veci zastavil.

Po odvolaní žalobcu vydal žalovaný napadnuté rozhodnutie, ktorým konanie o zámere úpravy nehnuteľnosti podľa § 30 ods. 1 písm. e/ Správneho poriadku zastavil. Dospel k záveru, že prvostupňový orgán v správnom konaní nesprávne posúdil skutočný stav veci, keď vydal rozhodnutie, ktorým konanie zastavil podľa § 30 ods. 1 písm. d/ Správneho poriadku, a to pre neodstránenie nedostatkov podania žiadateľa (žalobcu) a v konaní pokračoval podľa § 32 ods. 5 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu (ďalej aj ako „pamiatkový zákon“ alebo „zákon č. 49/2002 Z.z.“) napriek tomu, že na ústnom pojednávaní spojenom s miestnou ohliadkou dňa 15. apríla 2014 zistil, že pamätník stojí v definitívnom vyhotovení na predmetnej nehnuteľnosti v zmysle pôvodnej žiadosti žalobcu z roku 2010 bez vydania rozhodnutia o zámere úpravy nehnuteľnosti.

Žalovaný v napadnutom rozhodnutí poukázal na § 32 ods. 7 pamiatkového zákona, z obsahu ktorého vyplýva a pre prvostupňový orgán určuje povinnosť uložiť vlastníkovi nehnuteľnosti povinnosť vopred oznámiť začiatok úpravy nehnuteľnosti a predpokladaný koniec úpravy nehnuteľnosti. V danom prípade po zistení, že zámer je zrealizovaný, prvostupňový orgán sa môže vyjadriť už len záväzným stanoviskom podľa § 32 ods. 12 pamiatkového zákona ku konaniu stavebného úradu o dodatočnom povolení stavby vedenom podľa § 88a zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len „Stavebný zákon“), či stavba nie je v rozpore s chránenými verejnými záujmami. Výslovil názor, že prvostupňový orgán mal po zistení, že pamätník stojí v definitívnom vyhotovení na predmetnej

nehnuteľnosti, zastaviť správne konanie o zámere úpravy nehnuteľnosti podľa § 30 ods. 1 písm. e/ Správneho poriadku z dôvodu, že nie je príslušný na konanie a vec nemožno postúpiť príslušnému orgánu. Poukázal tiež na ust. § 31 ods. 1, § 43 ods. 1, § 42 ods. 1 písm. h/ a § 43 ods. 4 pamiatkového zákona, ktoré upravujú „iný správny delikt na úseku ochrany pamiatkového fondu“ s možnosťou uložiť pokutu, ak správny orgán zistí, že vlastník nehnuteľnosti nezabezpečuje základnú ochranu kultúrnej pamiatky podľa § 27 alebo nehnuteľnosti v pamiatkovom území podľa § 29, ak nepríde k náprave na vlastné náklady.

III.

Krajský súd v novom rozhodnutí vo veci dôvodil, že žalobca v žalobe opätovne poukazuje na pôvodné záväzné stanovisko, podľa ktorého správny orgán súhlasil s umiestnením pamätného stĺpa bez pripomienok, po vydaní ktorého žalobca začal s umiestnením pamätného stĺpa a postupoval dobromyseľne a chybu urobil prvostupňový orgán a nie žalobca, lebo žalovaný nemal oprávnenie zrušiť záväzné stanovisko KPÚ Nitra a jeho postupom došlo k porušeniu princípu právnej istoty, keďže z pamiatkového zákona vyplýva, že vydanie rozhodnutia o zámere úpravy nehnuteľností je možné aj po začatí novej stavby a KPÚ Nitra nevyzval žalobcu na zastavenie prác do vydania rozhodnutia.

Takto formulovaným opakovaným námietkam žalobcu nie je možné vyhovieť, naviac sú príliš všeobecné a nie sú spôsobilé ovplyvniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia. Žalobca si nesprávne vykladá aplikáciu pamiatkového zákona na svoj prípad. Námietky žalobcu vyhodnotil ako účelovú obranu z dôvodu zrealizovania svojho „stavebného zámeru osadiť v pamiatkovej zóne mesta pamätný stĺp“ bez rozhodnutí príslušných správnych orgánov (Krajský pamiatkový úrad a stavebný úrad). Vychádzajúc zo spisového materiálu a zisteného skutočného stavu veci krajský súd usúdil, že žalobca pri realizácii svojho zámeru (po vydaní záväzného stanoviska 14. apríla 2010) nemohol byť dobromyseľný, lebo samotné záväzné stanovisko, ho bez stavebného povolenia neoprávňovali zrealizovať stavbu, naviac na území Pamiatkovej zóny v Komárne, keďže realizácia takejto stavby sa riadi špeciálnym zákonom.

V danej veci niet pochyb o tom, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie o zámere úpravy nehnuteľnosti a nie zrušené záväzné stanovisko v tejto veci rozhodnutím žalovaného zo dňa 26. mája 2010 č. PÚ-10/825/1/3068/KUB, ktoré z hľadiska právneho neexistuje (nemôže vyvolať právne účinky v ňom uvedené), i keď sa v spise nachádza, nakoľko predmetom konania pred prvostupňovým orgánom bola žiadosť žalobcu o zámere na umiestnenie pamätného stĺpa na území Pamiatkovej zóny v Komárne podľa § 32 ods. 5 zákona č. 49/2002 Z.z. s dátumom 1920. június 4 s textom básne v jazyku maďarskom umiestnenom na predmetnom „pamätnom stĺpe“.

Žalovaný vo veci konal v intenciách zrušujúceho rozsudku krajského súdu sp. zn 11S/81/2012, keď výzvou zo dňa 14. februára 2014 vyzval žalobcu na doplnenie žiadosti o požadované doklady v zmysle rozsudku krajského súdu v lehote do 30. marca 2014 a na deň 15. apríla 2014 nariadil i ústne pojednávanie s miestnym zisťovaním (zápisnica), kedy KPÚ Nitra zistil, že v danom prípade ide o definitívnu stavbu, ktorá je už osadená v Pamiatkovej zóne Mesta Komárno. KPÚ Nitra však ponechal bez povšimnutia samotný fakt o zrealizovaní stavby bez vydania rozhodnutia podľa § 32 ods. 5 zákona č. 49/2002 Z.z. a vo veci rozhodol tak, že vydal rozhodnutie podľa § 30 ods. 1 písm. d/ Správneho poriadku z dôvodu, že žalobca ako žiadateľ neodstránil vytknuté vady svojej žiadosti.

Dôvodom následného zrušenia prvostupňového rozhodnutia KPÚ Nitra zo strany žalovaného bola i tá skutočnosť, že došlo k zmene pamiatkového zákona s účinnosťou od 01. júla 2014 a podľa § 10 ods. 2 písm. f/ pamiatkového zákona žalovaný preskúmava iba záväzné stanoviská krajských pamiatkových úradov. Podľa názoru krajského súdu žalovaný správne vychádzal z novely pamiatkového zákona, ust. § 32 ods. 7. V tomto prípade, keď je zámer zrealizovaný, aj podľa názoru krajského súdu, sa prvostupňový orgán môže vyjadriť už len záväzným stanoviskom k jednotlivým konaniam stavebného úradu podľa stavebného zákona (§ 32 ods. 12 pamiatkového zákona). Žalovaný postupoval v súlade so zákonom, keďže podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku má široké kompetencie, a teda môže i zrušiť prvostupňové rozhodnutie, ak zistí také pochybenie správneho orgánu prvého stupňa, ktoré má za

následok nezákonnosť rozhodnutia a nahradiť ho vlastným rozhodnutím, ak orgán prvého stupňa na správne zistený skutkový stav aplikoval nesprávny právny záver. Žalovaný v súlade so zákonom dospel k záveru, že za tejto skutkovej situácie prvostupňový orgán mal konanie zastaviť podľa § 30 ods. 1 písm. e/ Správneho poriadku z dôvodu, že nie je príslušný na konanie a vec nemožno postúpiť príslušnému orgánu, keďže žiadosť už nesmeruje k zámeru osadenia stavby (pamätný stĺp) do budúcnosti, lebo sa týka už zrealizovanej stavby, teda iného konania, v ktorom správny orgán rozhoduje za iných podmienok. Rovnako podľa krajského súdu v žalobou napadnutom rozhodnutí sú v dostatočnej miere uvedené dôvody, na ktorých sa zakladá výrok rozhodnutia.

O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že žalobcovi, ktorý nebol v konaní úspešný, náhradu trov konania nepriznal.

IV.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca riadne a včas odvolanie a navrhol, aby najvyšší súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Poukázal na to, že predmetné správne konanie bolo začaté dňa 12. apríla 2010, keď žalobca podal žiadosť o vydanie záväzného stanoviska k umiestneniu pamätného stĺpa. Podľa žalobcu uvedenej žiadosti, resp. jej príloh bolo jednoznačné, že jeho zámerom je umiestnenie tesaného pamätného stĺpa v pamiatkovom území. Zdôraznil, že aj keď žiadal len o vydanie záväzného stanoviska, jeho podanie bolo potrebné vykladať podľa obsahu a nie označenia. Pokiaľ teda pred vydaním záväzného stanoviska o umiestnení pamätného stĺpa bolo potrebné rozhodnúť aj o zámere úpravy nehnuteľnosti, ktoré sa vyžaduje pre umiestnenie pamätného stĺpa, podľa žalobcu KPÚ Nitra mal konať aj o tejto otázke. Preto ak KPÚ Nitra vydal záväzné stanovisko bez vydania rozhodnutia o zámere úpravy nehnuteľnosti, urobil chybu, ktorú nie je možné pričíniť žalobcovi. Z jeho podania zo dňa 12. apríla 2010 totiž jasne vyplýval zámer žalobcu umiestniť pamätný stĺp a toto podanie malo byť posúdené práve s ohľadom na tento zámer.

Stavebnému úradu boli predložené všetky doklady pre vydanie stavebného povolenia (vrátane záväzného stanoviska KPÚ Nitra) a keďže žalobca už len čakal na vydanie rozhodnutiu o stavebnom povolení, začal vykonávať práce na umeleckom diele - pamätnom stĺpe. Zdôraznil, že postupoval dobromyseľne, keďže vychádzal zo záväzného stanoviska KPÚ Nitra, ktorým bol vyslovený súhlas s umiestnením pamätného stĺpa bez pripomienok. V tejto súvislosti mal žalobca za to, že žalovaný nemal oprávnenie dotknuté záväzné stanovisko zrušiť, keďže takéto oprávnenie mu nevyplýva zo zákona č. 49/2002 Z.z. ani z iných právnych predpisov. S poukazom na ustálenú judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa zužujúceho výkladu ustanovení zákonov o právomociach štátnych orgánov žalobca zastával názor, že preskúmaním nemožno rozumieť právomoc zmeniť alebo zrušiť akékoľvek rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu.

Ďalej žalobca rozporoval skutkový stav zistený správnymi orgánmi, hlavne vo vzťahu k obhliadke z júna 2010, kedy prvostupňový orgán zistil, že pamätný stĺp je už umiestnený, ale keďže bol v tom čase zakrytý, nevedel zistiť či je umiestnený definitívne alebo provizórne. Dôvodil, že pamätný stĺp je umelecké dielo, ktoré je buď umiestnené definitívne alebo vôbec. Preto považoval zistenia správnych orgánov o definitívnom umiestnení pamätného stĺpa až v apríli 2014 za nesprávne, keďže už od júna 2010 mali vedomosť o definitívnom umiestnení pamätného stĺpa. Podľa žalobcu správne orgány vychádzali z informácie o umiestnení pamätného stĺpa z júna 2010 už vo svojich pôvodných rozhodnutiach a taktiež aj krajský súd v konaní pod sp. zn. 11S/82/2012. Preto mal KPÚ Nitra už v roku 2010 oprávnenie vyzvať žalobcu podľa § 32 ods. 5 pamiatkového zákona na zastavenie prác do vydania rozhodnutia. Namiesto toho KPÚ Nitra rozhodnutím zo dňa 24. júna 2010 rozhodol o neprípustnosti zámeru žalobcu o umiestnení pamätného stĺpa. A keďže toto rozhodnutie bolo žalovaným následne potvrdené, žalobca vyslovil otázku, či už vtedy nemali správne orgány rozhodnúť o zastavení konania.

S poukazom na závery vyslovené krajským súdom v rozsudku č. k. 11S/81/2012-46 zo dňa 30. apríla 2013 uviedol, že žalovaný napadnutým rozhodnutím, ktorým nezastavil konanie pre nepredloženie

príslušných dokladov, ale pre nemožnosť vydania rozhodnutia o zámere úpravy nehnuteľnosti, nerešpektoval právny názor krajského súdu vyslovený v uvedenom rozsudku, čím konal v rozpore s § 250j ods. 7 OSP. Týmto postupom žalovaný spolu s krajským súdom porušili princíp právnej istoty.

Žalobca nesúhlasil ani s názorom KPÚ Nitra, ktorý nie je oprávnený skúmať dodržiavanie zákona o štátnom jazyku a využil možnosť podať voči prvostupňovému rozhodnutiu KPÚ Nitra odvolanie. Na základe tohto sa žalovaný v rozpore so svojím predchádzajúcim rozhodnutím už nezaoberal zámerom žalobcu umiestniť pamätný stĺp, ale konanie zastavil pre nemožnosť vydania rozhodnutia o zámere úpravy nehnuteľnosti. K záverom o možnosti, resp. nemožnosti vydania rozhodnutia o zámere sa tak žalobca nemal možnosť vyjadriť a uvedené dôvody mu boli oznámené až doručením rozhodnutia žalovaného ako odvolacieho správneho orgánu, ktoré po doručení nadobudlo právoplatnosť. V tejto súvislosti namietal, že uvedeným postupom mu bolo odňaté právo na odvolacie konanie, resp. dvojinštančné správne konanie. Žalobca sa preto v správnom konaní nemal možnosť vyjadriť k zásadnej právnej otázke, ako aj skutkovej otázke, kedy sa správny orgán dozvedel o umiestnení pamätného stĺpa.

Nesúhlasil so záverom žalovaného a krajského súdu o tom, že vzhľadom na umiestnenie pamätného stĺpa už nie je možné vydať rozhodnutie o zámere úpravy nehnuteľnosti, ale len záväzné stanovisko. Dôvodil, že v ustanovení § 32 pamiatkového zákona absentuje úprava možnosti vydať rozhodnutie o zámere úpravy nehnuteľnosti iba pred začatím stavby alebo úpravy nehnuteľnosti. V ust. § 32 ods. 5 pamiatkového zákona je uvedené iba to, že pred začatím stavby je potrebné požiadať o vydanie rozhodnutia o zámere úpravy nehnuteľnosti. Citované ustanovenie zákona hovorí len o podaní žiadosti a nie aj to tom, že rozhodnutie musí byť vydané pred začatím stavby. Zdôraznil, že konal v súlade s uvedeným ustanovením zákona, keď podal žiadosť pred začatím novej stavby a pochybil prvostupňový orgán, keď vydal len záväzné stanovisko. Navyše, ustanovenie § 32 ods. 5 pamiatkového zákona upravuje aj situáciu, keď vlastník začne úpravu nehnuteľnosti bez právoplatného rozhodnutia o zámere úpravy nehnuteľnosti. Konkrétne keď krajský pamiatkový úrad zistí, že vlastník začal s úpravou nehnuteľnosti, začne správne konanie vydaním oznámenia o začatí úpravy nehnuteľnosti v pamiatkovom území a vyzve vlastníka, aby práce až do vydania rozhodnutia zastavil. Prvostupňový orgán mal možnosť žalobcu vyzvať na zastavenie prác, čo však neučinil, a to aj napriek tomu, že s informáciou o začatí stavby disponoval.

Záverom odvolania žalobca zdôraznil, že na základe jeho žiadosti z roku 2010 mal prvostupňový orgán vydať všetky rozhodnutia pre umiestnenie pamätného stĺpa. Aj keby prijal záver krajského súdu o tom, že žalovaný nemohol vydať rozhodnutie o zámere úpravy nehnuteľnosti, ale mohol vydať len záväzné stanovisko, aj v takom prípade mal žalobca za to, že žalovaný mal konať o ďalších rozhodnutiach týkajúcich sa umiestnenia pamätného stĺpa. Rozhodnutím o zastavení konania správne orgány porušili jeho základné právo na vydanie rozhodnutia v správnom konaní.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu súhlasil s napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Nitre a s vysloveným právnym záverom sa stotožňoval.

V.

Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok upravujúci v zmysle § 1 písm. a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, a v zmysle § 1 písm. b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Podľa § 491 SSP

(1) Ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

(2) Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti

tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

Podľa § 492 ods. 2 SSP odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Vzhľadom na uvedenú právnu úpravu a skutočnosť, že v rozsudku vyhlásenom dňa 9.12.2015 bol účastník poučený o možnosti podať odvolanie podľa úpravy OSP v 15 dňovej lehote, najvyšší súd vo veci konal ako súd odvolací, bez ohľadu na skutočnosť, že odvolanie žalobcu bolo vzhľadom na doručovanie rozsudku krajského súdu včas podané dňa 11. júla 2016, t. j. po účinnosti zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, bez nariadenia pojednávania, podľa § 250ja ods. 2 a § 214 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

V prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu, súd postupuje podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti OSP (§ 247 ods. 1 OSP).

VI.

Podľa § 32 ods. 5 zák.č.49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení účinnom od 01. júla 2014 do 31. decembra 2015 (ďalej aj len „pamiatkového zákona“), pred začatím novej stavby alebo úpravy pozemku alebo stavby, ktorá nie je kultúrnou pamiatkou (ďalej len „úprava nehnuteľnosti“), ale sa nachádza v pamiatkovom území, je vlastníkom takej nehnuteľnosti povinný vyžiadať si rozhodnutie krajského pamiatkového úradu, a to predložením žiadosti o vydanie rozhodnutia o zámere úpravy nehnuteľnosti v pamiatkovom území. Ak vlastníkom začne úpravu nehnuteľnosti v pamiatkovom území bez právoplatného rozhodnutia o zámere úpravy, krajský pamiatkový úrad začne správne konanie vydaním oznámenia o začatí úpravy nehnuteľnosti v pamiatkovom území, ktoré doručí vlastníčkovi nehnuteľnosti, a vyzve ho, aby práce až do vydania rozhodnutia zastavil. Úpravou nehnuteľnosti nie je odstránenie stavby v pamiatkovom území.

Podľa § 32 ods. 6 pamiatkového zákona k žiadosti o vydanie rozhodnutia o zámere úpravy nehnuteľnosti v pamiatkovom území priloží vlastníkom zámer úpravy nehnuteľnosti, ktorý obsahuje údaje o nehnuteľnosti, základné majetkovoprávne údaje o nehnuteľnosti, plánované využitie nehnuteľnosti a špecifikáciu predpokladaných plošných a priestorových zmien.

Podľa § 32 ods. 7 pamiatkového zákona v rozhodnutí podľa odseku 5 krajský pamiatkový úrad uvedie, či navrhovaný zámer je z hľadiska záujmov chránených týmto zákonom prípustný, a určí podmienky vykonania úprav nehnuteľnosti v pamiatkovom území, najmä zásady objemového členenia, výškového usporiadania a architektonického riešenia exteriéru nehnuteľnosti. Krajský pamiatkový úrad zároveň určí, či tieto úpravy možno vykonať iba na základe výskumov a inej prípravnej dokumentácie a projektovej dokumentácie a uloží vlastníčkovi povinnosť oznámiť mu vopred začiatok úpravy nehnuteľnosti a predpokladaný koniec úpravy nehnuteľnosti.

Podľa § 32 ods. 10 pamiatkového zákona pred začatím obnovy alebo úpravy nehnuteľnosti v

pamiatkovom území je vlastník povinný krajskému pamiatkovému úradu predložiť prípravnú a projektovú dokumentáciu podľa odsekov 4, 7 až 9. Krajský pamiatkový úrad vydá osobitné záväzné stanovisko o každej prípravnej dokumentácii a každej projektovej dokumentácii obnovy a úpravy nehnuteľnosti v pamiatkovom území.

Podľa § 32 ods. 11 pamiatkového zákona pred začatím úpravy nehnuteľnosti, ktorá nie je kultúrnou pamiatkou, ale sa nachádza v ochrannom pásme, je vlastník takej nehnuteľnosti povinný vyžiadať si záväzné stanovisko krajského pamiatkového úradu. K žiadosti o vydanie záväzného stanoviska vlastník priloží zámer úpravy nehnuteľnosti, ktorý obsahuje majetkovo-právne údaje o nehnuteľnosti, špecifikáciu predpokladaných plošných a priestorových zmien. Krajský pamiatkový úrad vydá záväzné stanovisko o zámere úpravy nehnuteľnosti v ochrannom pásme, v ktorom určí, či je navrhovaný zámer z hľadiska záujmov chránených týmto zákonom prípustný, a určí podmienky vykonania úprav nehnuteľnosti, najmä zásady objemového členenia, výškového usporiadania a architektonického riešenia exteriéru nehnuteľnosti.

Podľa § 32 ods. 12 pamiatkového zákona v územnom konaní, v stavebnom konaní, v konaní o povolení zmeny stavby, v konaní o dodatočnom povolení stavby, v konaní o ohlásení udržiavacích prác, v kolaudačnom konaní, v konaní o zmene v užívaní stavby, v konaní o povolení terénnych úprav, prác a zariadení, v konaní o nariadení neodkladných zabezpečovacích prác, v konaní o nariadení nevyhnutných úprav alebo v konaní o odstránení nehnuteľnej kultúrnej pamiatky alebo stavby v pamiatkovom území a v ochrannom pásme rozhoduje stavebný úrad na základe záväzného stanoviska krajského pamiatkového úradu. Stavebný úrad postupuje tak aj vtedy, ak práce možno vykonať na základe ohlásenia.

Podľa § 3 ods. 1 Správneho poriadku správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

Podľa § 3 ods. 5 Správneho poriadku rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

Podľa § 30 ods. 1 písm. e/ Správneho poriadku správny orgán konanie zastaví, ak zistí, že nie je príslušným na konanie a vec nemožno postúpiť príslušnému orgánu.

Podľa § 46 Správneho poriadku, rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Podľa § 59 ods. 1 Správneho poriadku odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu; ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené vady odstráni.

Podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku ak sú pre to dôvody, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší, inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí.

VII.

V danom prípade bolo úlohou krajského súdu v rozsahu žalobných dôvodov preskúmať zákonnosť postupu a rozhodnutia žalovaného zo dňa 29. januára 2015, ktorým ten zrušil rozhodnutie KPÚ Nitra zo dňa 16. októbra 2014 a podľa § 30 ods. 1 písm. e/ Správneho poriadku konanie o zámere úpravy nehnuteľnosti, nachádzajúcej sa na A. ulici v E., parc. č. XXX, k. ú. E., v pamiatkovom území Pamiatková zóna Komárno, v rozsahu umiestnenia pamätného stĺpa s betónovým základom, zastavil. Žalovaný vychádzal zo skutkového stavu zisteného v čase vydania napadnutého rozhodnutia zo dňa 29. januára 2015, v rámci ktorého zistil, že zámer žalobcu spočívajúci v umiestnení pamätného stĺpa je už zrealizovaný, a teda nemožno pokračovať v konaní vo veci vydania rozhodnutia o zámere úpravy nehnuteľnosti v pamiatkovom území podľa § 32 ods. 5 pamiatkového zákona.

Predmetom správneho konania v preskúvanom prípade bola žiadosť žalobcu zo dňa 07. apríla 2010, ktorou žalobca požiadal KPÚ Nitra o vydanie záväzného stanoviska k umiestneniu pamätného stĺpa. KPÚ Nitra vydal dňa 14. apríla 2010 záväzné stanovisko podľa § 32 ods. 12 pamiatkového zákona, v ktorom vyslovil súhlas s umiestnením pamätného stĺpa. Toto záväzné stanovisko bolo preskúvané žalovaným z vlastného podnetu a listom zo dňa 26. mája 2010 ho žalovaný zrušil. Žalobca svoju žiadosť podaním zo dňa 28. mája 2010 upresnil tak, že požiadal o všetky záväzné stanoviská a rozhodnutia potrebné na umiestnenie predmetného pamätného stĺpa, a to vrátane rozhodnutia o zámere úpravy nehnuteľnosti podľa § 32 ods. 5 pamiatkového zákona. O žiadosti žalobcu rozhodol KPÚ Nitra dňa 24. júna 2010 pôvodne tak, že zámer na umiestnenie tesaného pamätného stĺpa nie je prípustný z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom. Toto rozhodnutie bolo následne rozhodnutím žalovaného zo dňa 20. júla 2012 potvrdené. Krajský súd v Nitre uvedené rozhodnutie žalovaného rozsudkom č. k. 11S/81/2012-46 zo dňa 30. apríla 2013 zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie, pričom okrem iného vyslovil, aby správne orgány v ďalšom konaní odstránili vady žiadosti žalobcu, t. j. aby žalobca svoju žiadosť doplnil v zmysle zámeru úpravy nehnuteľnosti v súlade s právnou úpravou pamiatkového zákona. Tiež krajský súd v uvedenom rozsudku vyslovil, že žalobca ani nepopieral nerešpektovanie zákona a svoj zámer (pamätný stĺp) osadil na nehnuteľnosti v chránenom územnom pásme Mesta Komárno.

Z uvedeného vyplýva, že správne orgány vo veci žiadosti žalobcu už v pôvodnom správnom konaní konali a rozhodovali o zámere úpravy nehnuteľnosti podľa § 32 ods. 5 pamiatkového zákona, a preto nie je možné tvrdiť, že žiadosť žalobcu posudzovali len podľa jej označenia ako žiadosť o vydanie záväzného stanoviska. Je nesporné, že konanie vo veci vydania rozhodnutia o zámere úpravy nehnuteľnosti prebiehalo a pôvodne bolo ukončené vydaním vyššie uvedených rozhodnutí o neprípustení zámeru na umiestnenie tesaného pamätného stĺpa na dotknutom území. Ako konštatoval krajský súd už v predchádzajúcom zrušujúcom rozsudku, predmetom súdneho prieskumu v danej veci nie je záväzné stanovisko vydané KPÚ Nitra pre účely stavebného konania. Platí to aj v tomto prejednávacom prípade, v rámci ktorého je predmetom súdneho prieskumu po vrátení veci krajským súdom vydané rozhodnutie žalovaného zo dňa 29. januára 2015 o zastavení predmetného správneho konania.

Odvolací súd zdôrazňuje, že správne orgány vychádzajú zo skutkového stavu v čase rozhodovania. Vychádzajúc zo skutkového stavu danej veci je nesporné, že v čase vydania napadnutého rozhodnutia žalovaného zo dňa 29. januára 2015 pamätný stĺp už bol definitívne umiestnený. Z tohto dôvodu správne orgány nemohli rozhodovať o žiadosti žalobcu týkajúcej sa zámeru úpravy nehnuteľnosti v pamiatkovom území. Účelom ustanovenia § 32 ods. 5 pamiatkového zákona je stanoviť podmienky postupu pred začatím novej stavby alebo úpravy pozemku alebo úpravy stavby, ktorá nie je kultúrnou pamiatkou, ale nachádza sa v pamiatkovom území. Aj keby odvolací súd pripustil chyby v konaní správnych orgánov po podaní žiadosti žalobcu, napríklad vo vzťahu k zrušeniu pôvodne vydaného záväzného stanoviska, nič to nemení na skutočnosti, že v čase rozhodovania správnych orgánov, ktorých rozhodnutia sú predmetom súdneho prieskumu v tomto konaní, už bola stavba (pamätný stĺp) zrealizovaná a konanie vo veci žiadosti žalobcu podľa § 32 ods. 5 pamiatkového zákona už nemá opodstatnenie.

Zo samotnej podstaty konania o zámere úpravy nehnuteľnosti vyplýva, že jeho predmetom je rozhodnutie o zámere úpravy nehnuteľnosti, v tomto prípade umiestnenia pamätného stĺpa v chránenom pamiatkovom území, a nie jeho realizácia. V tomto kontexte rovnako nemôže obstať argumentácia žalobcu, že zákon hovorí len o podaní žiadosti o vydanie rozhodnutia pred začatím novej stavby. Na uvedenom nič nemení ani prípadná absencia výzvy zo strany KPÚ Nitra po zistení (v pôvodnom správnom konaní), že žalobca začal s úpravou nehnuteľnosti (realizáciou umiestnenia pamätného stĺpa), aby práce až do vydania rozhodnutia zastavil.

Argumentácia žalobcu ohľadom jeho dobromyseľnosti vo vzťahu k začatiu umiestňovania pamätného stĺpa nemôže obstať, nakoľko je v danom prípade nepochybné, že žalobca začal (a rovnako tak dokončil) umiestňovanie pamätného stĺpa bez príslušných právoplatných rozhodnutí, okrem iného aj zo strany stavebného úradu, ktorý predmetné stavebné konanie zastavil. Odôvodnenie žalobcu, že čakal na

rozhodnutie stavebného úradu a po vydaní záväzného stanoviska KPÚ Nitra začal s vykonávaním prác za účelom umiestnenia pamätného stĺpa je postavené na absolútne právne neudržateľnej argumentácii. Ani pôvodne vydané záväzné stanovisko žalobcu neoprávňovalo začať realizovať svoj zámer. Žalobca preto vedome konal nielen v rozpore s pamiatkovým zákonom, ale aj v rozpore so stavebným zákonom a začal realizovať svoj zámer bez právoplatného stavebného povolenia. Odvolací súd dodáva, že žalobca nemôže zhojiť nezákonnosť svojho konania spočívajúceho v umiestnení pamätného stĺpa bez príslušných rozhodnutí správnych orgánov podľa pamiatkového a stavebného zákona tým, že bude opakovane a zjavne účelovo poukazovať na nesprávnosť postupu správnych orgánov v jeho veci.

Na základe uvedeného, vzhľadom na skutkový stav zistený žalovaným v čase vydania napadnutého rozhodnutia zo dňa 29. januára 2015, odvolací súd konštatuje, že žalovaný postupoval správne keď zrušil prvostupňové správne rozhodnutie KPÚ Nitra a konanie vo veci žiadosti žalobcu o vydanie rozhodnutia o zámere úpravy nehnuteľnosti zastavil podľa § 30 ods. 1 písm. e/ Správneho poriadku. Za situácie, keď v čase rozhodnutia žalovaného zámer (umiestnenie pamätného stĺpa) je definitívne zrealizovaný, správne orgány nemôžu dodatočne rozhodovať o zámere úpravy nehnuteľnosti podľa § 32 ods. 5 pamiatkového zákona, nakoľko sa už nejedná o zámer. Ako správne konštatoval krajský súd, za tejto skutkovej situácie sa KPÚ Nitra ako príslušný správny orgán môže vyjadriť už len záväzným stanoviskom k jednotlivým konaniam stavebného úradu podľa stavebného zákona (§ 32 ods. 12 pamiatkového zákona).

VIII.

Keďže podľa názoru najvyššieho súdu krajský súd o otázkach, ktoré boli dôvodom podaného odvolania, nerozhodol svojoľne a nezákonne a keďže najvyšší súd nezistil dôvod na zmenenie alebo zrušenie napadnutého rozsudku, považujúc jeho odôvodnenie za logické, jasné a zrozumiteľné a nezistil v tomto rozhodnutí žiaden rozpor so zákonom, rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250k ods. 1 OSP tak, že im náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko žalobca bol procesne neúspešný a žalovanému náhrada trov konania neprináleží zo zákona.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.